

หลักการและวิธีคิดจำนวนหน่วยกิต

สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาได้กำหนดวิธีการคิดหน่วยกิต ตามที่ปรากฏในเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรี พ.ศ.2548 หน้า 13 ข้อ 6 ระบุไว้ดังนี้

1. รายวิชาทฤษฎี ที่ใช้เวลาบรรยายหรืออภิปรายปัญหาไม่น้อยกว่า 15 ชั่วโมงต่อภาคการศึกษาปกติ ให้มีค่าเท่ากับ 1 หน่วยกิตระบบทวิภาค
2. รายวิชาภาคปฏิบัติ ที่ใช้เวลาฝึกหรือทดลองไม่น้อยกว่า 30 ชั่วโมงต่อภาคการศึกษาปกติ ให้มีค่าเท่ากับ 1 หน่วยกิตระบบทวิภาค
3. การฝึกงานหรือการฝึกภาคสนาม ที่ใช้เวลาฝึกไม่น้อยกว่า 45 ชั่วโมงต่อภาคการศึกษาปกติ ให้มีค่าเท่ากับ 1 หน่วยกิตระบบทวิภาค
4. การทำโครงการหรือกิจกรรมการเรียนรู้อื่นใดตามที่ได้รับมอบหมาย ที่ใช้เวลาไม่น้อยกว่า 45 ชั่วโมงต่อภาคการศึกษาปกติ ให้มีค่าเท่ากับ 1 หน่วยกิตระบบทวิภาค

หลักการที่สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาใช้เป็นตัวกำหนดเมื่อนับระยะเวลาเป็นชั่วโมงต่อสัปดาห์

- ก. รายวิชาที่เป็นทฤษฎี ที่มีจำนวน 1 หน่วยกิต จะเท่ากับ 1 ชั่วโมงบรรยาย และจะเท่ากับ 2 ชั่วโมงศึกษาด้วยตนเอง
- ข. รายวิชาที่เป็นปฏิบัติ ที่มีจำนวน 1 หน่วยกิต จะเท่ากับ 2 ชั่วโมงปฏิบัติ และจะเท่ากับ 1 ชั่วโมงศึกษาด้วยตนเอง

ตัวอย่าง จำนวนหน่วยกิต (บรรยาย-ปฏิบัติ-ศึกษาด้วยตนเอง)

1. รายวิชาที่เป็นทฤษฎี เช่น อังกฤษ1 2(2-0-4) อธิบายได้คือ
บรรยาย วิชาภาษาอังกฤษ1 มีจำนวนหน่วยกิต 2 หน่วยกิต ดังนั้นจะต้องบรรยายไม่น้อยกว่า 30 ชั่วโมงต่อภาคการศึกษา(1 หน่วยกิต ไม่น้อยกว่า 15 ชั่วโมงต่อภาคการศึกษา) เมื่อตอนเป็นต่อสัปดาห์ที่มีระยะเวลา 15 สัปดาห์ จึงต้องบรรยายเป็นเวลา 2 ชั่วโมงต่อสัปดาห์
ปฏิบัติ ไม่มีเป็น 0
ศึกษาด้วยตนเอง จากข้อ ก. รายวิชาที่เป็นทฤษฎี 1 หน่วยกิต จะเท่ากับ 2 ชั่วโมงศึกษาด้วยตนเอง ดังนั้นวิชาอังกฤษ1 มีจำนวนหน่วยกิต 2 หน่วยกิต จึงต้องใช้เวลาศึกษาด้วยตนเอง 4 ชั่วโมงต่อสัปดาห์
2. รายวิชาที่เป็นปฏิบัติ เช่น การเขียนแบบ1 2(1-2-3) อธิบายได้คือ
บรรยาย วิชาเขียนแบบ1 มีจำนวนหน่วยกิต 2 หน่วยกิต จึงต้องปฏิบัติไม่น้อยกว่า 60 ชั่วโมงต่อภาคการศึกษา แต่เนื่องจากจำเป็นต้องมีการบรรยายด้วย จึงจำแนกหน่วยกิตออกมาเป็นบรรยาย 1 หน่วยกิต (1 หน่วยกิต ไม่น้อยกว่า 15 ชั่วโมงต่อภาคการศึกษา) จึงต้องใช้เวลา 1 ชั่วโมงต่อสัปดาห์
ปฏิบัติ เนื่องจากหน่วยกิตถูกจำแนกไปเป็นบรรยายแล้ว ทำให้เหลือ 1 หน่วยกิต จึงเข้าหลักการกับข้อ ข. ที่กำหนดให้รายวิชาปฏิบัติ 1 หน่วยกิต เท่ากับ 2 ชั่วโมงปฏิบัติ
ศึกษาด้วยตนเอง จากการที่หน่วยกิตถูกจำแนกออกเป็น 1 หน่วยกิตสำหรับบรรยาย และ 1 หน่วยกิตสำหรับปฏิบัติ ทำให้การศึกษาดูด้วยตนเองเข้าหลักการทั้งข้อ ก. และข้อ ข. เมื่อรวมกันจะได้ 3 ชั่วโมงสำหรับการศึกษาดูด้วยตนเอง